

סילבוס לקורס: המשחק ככלי דידקטי, 68028.1.1

שם המרצה: רנלס אסתר

סוג הקורס : שיעור

שנת הלימודים: תש"פ , הקורס נלמד בסמסטר ב

מספר השעות ונקודות זכות: 1 ש"ש, 2 נ.ז.

שנת הלימוד בתכנית: ב

דרישות קדם: אין

מטרות / תוצרי

למידה:

1. להכיר את סוגי המשחק על מרכיביו ולהבין את משמעותם.
2. לפתח מודעות לחשיבות טיפוח המשחק בתכנית הלימודים הקדם בית ספרית.
3. להחליף תאוריות שונות בחשיבות המשחק.
4. להבין את תרומת המשחק להתפתחות הילד – בתחום קוגניטיבי, פיזי, רגשי וחברתי.

תיאור הקורס:

הסטודנטיות ילמדו על חשיבות משחק, סוגי משחק, ודרכי הוראה דרך המשחק. הסטודנטיות מתנסות בהכנת שלושה משחקים דידקטיים עם דגש על מטרות לימודיות ומשחק חוויתי. הסטודנטיות מעבירות את המשחק לתלמיד ולאחר מכן נותנות הערכה בכתב לפי דף הערכה.

התוכן הניתן מידי שבוע, מטלות וחומרי קריאה:

מס'	נושא, מטלות וחומר קריאה
1	סוגי המשחק; משחק סנסומוטורי, משחק פונקציונאלי, משחק סוציו דרמטי, קונסטרוקטיבי, משחק חברתי.
2	המשחק כמפתח כישורים קוגניטיביים לשוניים ואוריינות.
3	התערבות המבוגרים במשחק "כאילו", שיקולים תיאורטיים ודעת המחקר.
4	המשחק הדידקטי ועקרונותיו.
5	מקומו של המשחק בתוכנית הלימודים הקדם בית ספרית ועמדות הגנת.

חובות הסטודנט

נוכחות.

בקורס:

כתיבת תרגילים.

הכנת מטרות המשחק, דפי הוראות והוראות המשחק.

הצגת העבודה בסיכום מאמר ומשחקים, והרצאה על כך בפני עמיתים.

קריאת מאמר בנושא משחק, כתיבת עבודה עם שאלות ותשובות לשיתוף קבוצת הכיתה.

הכנת 3 משחקים דידקטיים בתחום אחד שכוללים פיתוח שפה כמטרה משנית.

הערכת המשחק במשחק בגן.

אופן ההערכה - הרכב הציון

מרכיב	אחוז	ציון מינימלי למרכיב
השתתפות פעילה	10%	
תרגילים	20%	

עבודה	70%
-------	-----

רשימה ביבליוגרפית:

חובה

1. ארבל, א', לחמן, ד' ואפשטיין (2003). משחקים לימודיים - ערכת תבניות, המכללה האקדמית בית ברל.
2. גינת, כ' גינצבורג, ח' (2000). שחק אותה - תכנית לימודים בנושא המשחק, המכללה האקדמית בית ברל.
3. כהן, ד' (1987). התפתחות המשחק. קרית ביאליק: הוצאת אח.
4. מויילס, ג'ר' (1997). תפקידו ומעמדו של המשחק בחינוך לגיל הרך, רק משחק? , קרית ביאליק: הוצאת אח.
5. סוקד, ז' (1993). משחק ולמידה: מה באמת רוצים ילדים ללמוד באמצעות משחק. מגמות ל"ד 4, עמ' 497-520.
6. גרון, ר' (תשס"ט). "המשחק כתימה מרכזי בשירה לילדים" הדגמות משירי ח.נ.ביאליק, מרים ילן-שטקליס, לאה גולדברג ואנדה עמיר-פנקרפלד, הד הגן, יוני, ד', 109-100.
7. פלאי, ע', וטולדו, א' (תשס"ט). "המשחק הוא "שם המשחק": המשחק כמשאב חינוכי בימים של שגרה ובעיתות של חירום." הד הגן, יוני, ז', 19-10.
8. יובל, נ' (2009). "המשחק אינו משחק ילדים אלא עניין רציני". הד הגן, יוני, ד', 110-113.
9. ברודי, ד' וכהן, ה' (תשס"ט). "בחינה מחודשת של משחק הקוביות ומה חושבות עליו הגננות", הד הגן, יוני, ד', 62-188.
10. קבלסון, א' (2005). "משחק למידה והתפתחות בגן הילדים", דעת, 1-10.
a. www.daat.ac.il/daat/chinuch/gil/mishak-2.htm
11. שפראן, א' ושפראן ל' (תש"ע). "אגוז מלך שהיה לחיפושית" הד הגן, א', 83-86.
12. Fisher, F. (2005). "The Emotional Value of Play", First School Years, 22-25
13. מלכה, א' (2014). משחק משמעותי. אאוריקה, 37, עמ' 9-1

רשות

1. אריאל, ש' (1980). משחק נגיד ש', הד הגן, מ"ד עמודים 34-49.
2. גולדהירש, א' (תשס"ה). בואו נחשוב על זה, מדריך לטפוח תהליכים קוגניטיביים ולקידום ילדים עם קשיים התפתחותיים, משרד החינוך, קדם יסודי.
3. הרטלי, ר', פרנק, ל' וגולדנסון, ר' (תשכ"ה). פסיכולוגיה של משחקי ילדים תל אביב: מרחביה ספרית הפועלים (עברית אורי רפ).
4. הרפז, י' (2014), למידה משמעותית: מה אפשר לעשות. ביטאון מכון מופת 52.
5. יוגוצקי, ל'.. (2004) "למידה בהקשר חברתי: התפתחות התהליכים הפסיכולוגיים הגבוהים." (בתוך מ' צלרמאייר וא' קוזולין, עורכים.) הקיבוץ המאוחד.
6. ויניקוט, ד"ו (1996). משחק ומציאות. תל אביב: הוצאת עם עובד.
7. ויצמן, א' (2012) "פותרים בעיות במשחק עיר האנרגיה - על שילוב "משחקים רציניים" בהוראה." קריאת ביניים 19.
8. ויצמן, א' וברוזה, א'.. (2012) הנאה ולמידה בפורטל על הגובה: בחינת מודל המשלב בין יחידת משחק. ספר כנס צ'ייס למחקרי טכנולוגיות למידה, האוניברסיטה הפתוחה.
9. ורדי - ראט, א' (תשס"ה). "יש לי רעיון, בכאילו, הייתי פה סבתא", הד הגן, 59-50
10. יאיר, ג' (2006). מחוויות מפתח לנקודות מפנה. ספריית פועלים.
11. כהן, ד' (1987). התפתחות המשחק. קרית ביאליק: הוצאת אח.
12. כהן, ר', בן פשט, מ', ברקוביץ, א', (2006) טקסטים חזותיים בכיתה. תל אביב: מכון מופת.
13. ליון, ג' (2003). "ישחקו הילדים לפנינו: להבין משחקי ילדים." הד הגן, 67 (4), 12-19.
14. מויילס, ג'ר' (1997). תפקידו ומעמדו של המשחק בחינוך לגיל הרך, רק משחק? קרית ביאליק: הוצאת אח.
15. סוקד, ז' (1993). משחק ולמידה: מה באמת רוצים ילדים ללמוד באמצעות משחק. מגמות ל"ד 4, עמ' 497-520.
16. סמילנסקי, ש' ושפטיה, ל' (1993). המשחק הסוציודרמטי אמצעי לקידום לימודי, חברתי וריגושי של ילדים צעירים. קרית ביאליק: הוצאת אח.
17. תובל, ח' (2003). "לומדים לשחק ומשחקים כדי ללמוד." הד הגן, 67 (4), 20-31.

18. Catron, C.E. & Allen, J. (2003). Early Childhood Curriculum: A Creative Play Model, Third Edition. Columbus, Ohio. Merill Practice Hall

19. Campbell, H. et al (2013). Landscape and Child Development: A Design Guide for Early Years – Kindergarten Play –

---

info@michlalah.edu ✉ www.michlalah.edu 🌐 02-6750917: פקס 📠 02-6750911: טל 📞
P.O.Box 16078 Jerusalem, Israel 9116002 | ת.ד 16078 ירושלים, ישראל 9116002
